

EU-Orientering

LO-Kontoret i Bruxelles

nr. 5. 1. maj 2002

1. maj mod et racistisk højre

Den franske fagbevægelse samlet til demonstration, men ikke under en fælles parole. FO holder sig til faglige bannere

Den europæiske fagbevægelse rustet sig til opgør med de nye højrekræfter. I Frankrig samles alle store faglige organisationer i fælles demonstrationer, hvor temaet bliver kampen mod højreekstremisten Le Pen og hans Front Nationale, før weekendens præsidentvalg. Men den tredjestørste faglige landsorganisation, Force Ouvrière, FO, møder med egne bannere og deler ikke den politiske kamp mod Le Pen. - Det skyldes ikke, at vi ikke er imod Le Pen. Men vi har den tradition, at vi ikke blander det faglige med det politiske, siger Jean Francois Aussel fra FO's Bruxelles-kontor. FO tager også kraftigt til genmæle mod dem, der sætter FO's holdning sammen med trotskisterne, der anbefaler, at folk undlader at stemme eller stemmer blandt ved valget mellem højrepolitikerens Jacques Chirac og ekstremisten Le Pen. FO er gang på gang sat i bås med trotskisterne.

- Men der er ikke noget kød på det ben, siger Jean Francois Aussel, der tager afstand fra et pressefoto, hvor Le Pen ses foran en plakat for trotskisterne og med en plakat for FO i baggrunden.

FO vil første maj have fokus på kravene fra lønmodtagerne, kampen mod ledigheden, for ordentlige pensioner og mod den liberalisme, der gennemsyrrer samfundet. I hovedkvarteret i Paris hedder det, at det ikke er nok blot en gang imellem at være imod højrekræfterne. Det er en lang kamp.

Samtidig er den ikke entydig. For højrekræfterne fører ikke blot en politik mod lønmodtagerne. De har også sociale sider i deres forslag.

- Når man ser på Front Nationales sociale krav, så er de ikke per definition i modsætning til FO's hedder det i Force Ouvrières hovedkvarter.

I EFS sagde vicegeneralsekretær Jean Lapeyre tirsdag, at kampen mod det ekstreme højre bliver det væsentligste tema i den kommende tid. Han hyldede den franske ungdom, der i de seneste dage har demonstreret i franske byer. Og han advarede mod det fremmedhad, der er dukket op også i Danmark. I Frankrig advarer også arbejdsgiverne mod Le Pen. Formanden Ernest-Antoine Seillière, finder, at Le Pens projekt vil være en katastrofe. Seillière håber ellers på en mere liberal linje i fransk politik og ikke mindst et opgør mod den 35-timers arbejdsuge, som Le Pen vil afskaffe. Men han finder det helt forkasteligt, at Le Pen vil ud af EU og også, at han vil afskaffe ledigheden gennem diskrimination på arbejdsmarkedet,

EU-Parlamentet splittet om virksomheders etik

Venstrefløj kræver klare regler for virksomheders sociale ansvar, mens højrefløj bygger på frivillighed. Men parlamentets beskæftigelsesudvalg lægger op til et kompromis, der både bygger på faste rammer og frivillighed

Et oplæg til, at virksomhederne virkelig tager hensynet til samfundet og de ansatte alvorligt. Eller blot et nyt våben i virksomhedernes smarte markedsføring?

Meningerne var delte og Europa-Parlamentets beskæftigelses- og sociale udvalg splittet, da udvalget i forrige uge behandlede Europa-Kommissionens første oplæg til virksomhedernes sociale ansvar.

Herman Schmid fra det svenske Vänsterpartiet krævede faste regler for virksomhedernes sociale ansvar. Han fremhævede i et forslag, at kun en tredjedel af de adfærdskodeks, som virksomheder har indført, henviser til FN's Arbejdsorganisation ILO's internationale normer.

Ledelserne i virksomhederne indfører deres egne adfærdsregler for at omgå offentlige sociale og miljømæssige regler, mente Herman Schmid, der også påpegede, at virksomhederne brugte begrebet og mærkning med begrebet i deres egen markedsføring.

Venstres Anne E. Jensen trak den anden vej. - Jeg mener, at virksomhedernes sociale ansvar er noget, der går videre end det, der er lovgivet om. Derfor er det bedst at gå frivillighedens vej, siger Anne E. Jensen til EU-Orientering.

Udvalgets ordfører, briten Richard Howitt, måtte helt ud i marginalerne for at finde kompromiser, inden han fik støtte til den betænkning, han nu lægger frem til et samlede parlament. Kompromiset

siger, at arbejdet med virksomhedernes sociale ansvar i starten sker på et frivilligt grundlag, men uden, at det hindrer regulering, hvor det er hensigtsmæssigt.

Richard Howitt fremhæver over for EU-Orientering samtidig, at Kommissionen opfordres til at komme med forslag til ændringer af direktivet om selskaber, så virksomhederne beskriver de sociale og miljømæssige forhold på lige fod med beskrivelserne af den økonomiske situation. Socialdemokraten Helle Thorning-Schmidt er enig i, at den frivillige vej er god et langt stykke ad vejen. Hun lægger samtidig vægt på, at forslaget også lægger op til mærkninger. I et af de over 150 ændringsforslag, udvalget måtte igennem, opfordrede hun Kommissionen til at komme med forslag til sociale mærkninger. De skulle vise, at virksomheden overholdt menneskerettighederne og faglige rettigheder, arbejdsmiljø og uddannelse og udvikling af de ansatte, ligebehandling, sociale og etiske hensyn til medarbejdere og borgere i samfundet.

- Jeg er derfor tilfreds med, at kompromiset har mærkning med, siger Helle Thorning-Schmidt.

Parlamentet behandlede forslaget på samlingen i maj.

EU-Kommissionen: Hold igen med lønnen

Efterlønnen skal aftrappes, lønningerne stige i takt med produktiviteten og flere skal i arbejde, siger EU-Kommissionen i de overordnede økonomiske retningslinjer for 2002

EU-Kommissionen opfordrer arbejdsmarkedets parter til at holde igen med lønstigninger. Den økonomiske krise tillader ikke lønhop. Flere skal i arbejde, og de ældre skal blive længere på arbejdsmarkedet. Pensionsalderen skal op og ordninger som den danske efterløn langsomt afskaffes, fremgår det af EU-Kommissionens overordnede økonomisk-politiske retningslinjer for i år.

De 15 EU-lande rådes til at føre en forsigtig økonomisk politik. Krisen sætter landenes økonomiske politikker på prøve.

- Trods de fremskridt, der allerede er gjort, er den mulige vækst stadig moderat. Det begrænser det økonomiske spillerum for et kraftigt opsving, sagde EU-kommissær Pedro Solbes Mira, da han i sidste uge præsenterede retningslinjerne ved et pressemøde i Bruxelles. Kommissionen opfordrer finansministrene til at holde pengepungen tæt til kroppen. Senest om to år skal budgetterne være i balance eller vise overskud.

Derfor er der heller ikke plads til rundhåndede løfter om lavere skatter.

- Eventuelle skattereformer skal finansieres ordentligt og eventuelt ledsages af offentlige besparelser, hedder det i forslaget.

Papiret kredser om fire overordnede mål: Stabilitet i den økonomiske politik. Flere i arbejde. Bedre vilkår for øget produktivitet og endelig en bæredygtig udvikling, hvor Kommissionen både tænker på miljøet og problemerne med, at der bliver flere og flere ældre.

Følger EU-topmødet

Kommissionen følger på flere punkter den politik, stats- og regeringslederne lagde op til på EU-topmødet i Barcelona i marts. Det gælder blandt andet henstillingen om, at arbejdsmarkedets parter holder igen med lønstigninger.

På topmødet hed det, at EU ikke skal røre ved parternes frie forhandlinger. Men parterne burde tage højde for den sammenhæng, der er mellem lønudviklingen og den øvrige udvikling på arbejdsmarkedet, så lønnen kan udvikle sig i takt med ændringer i produktiviteten og de ansattes kvalifikationer.

I de nye retningslinjer foreslår Kommissionen, at stigningerne i lønnen både tager hensyn til princippet om lave prisstigninger, skabelsen af flere job og de generelle forhold på arbejdsmarkedet. Udviklingen i lønnen skal følge udviklingen i produktiviteten og forskellene mellem de ansattes færdigheder. Kommissionen erkender, at lønstigningerne generelt har været små i de senere år. Men den linje skal fastholdes, hedder det. Der ventes således øgede problemer med, at arbejdsgivere har svært ved at skaffe folk med bestemte kvalifikationer samtidig med, at der er masser af ledige.

Et af de store problemer er stadig, at ledige aldrig kommer tilbage på arbejdsmarkedet eller aldrig bliver lukket ind.

- De menneskelige ressourcer er stadig kraftigt underudnyttede, hedder det.

Justere sociale systemer

Barcelona-topmødet opfordrede også medlemslandene til at gennemgå de sociale systemer og arbejdsløshedssystemerne. Det skal være sådan, at det kan betale sig at arbejde frem for at få penge fra det offentlige eller akasser, mente stats- og regeringslederne. Kommissionens nye forslag anbefaler tilsvarende, at skatte- og sociale systemer justeres, så det kan betale sig at arbejde. Justeringerne gælder både beløbene og den tid, man kan få hjælp.

Et særligt problem er pensionen, fordi der bliver flere og flere ældre i forhold til dem, der skal betale pensionerne. Derfor vil Kommissionen både fastholde de ældre på arbejdsmarkedet og se på ordninger, der giver de ældre mod på tilværelsen som pensionist. En række henstillinger til medlemslandene handler blandt andet om en udfasning af førtidspensionsordninger.

Men henstillingerne taler også om at forbedre børnepasning, så forældre ikke tvinges til at blive væk fra arbejdsmarkedet.

Topmødet i Barcelona lagde op til, at landene inden år 2010 har ordninger, så 90 procent af børn op til tre år kan blive passet uden for hjemmet og 33 procent af børnene fra tre år op til skolealderen.

De overordnede økonomisk-politiske retningslinjer bliver først og fremmest behandlet af EU-landenes økonomi- og finansministre i ECO-FIN. Men de kommer også op på arbejds- og beskæftigelsesministrenes rådsmøde, inden stats- og regeringslederne også drøfter dem på topmødet i Sevilla i juni.

Retningslinjerne, der vedtages endeligt af ECO-FIN, bevæger sig mere og mere ind på de områder, arbejds-, social- og beskæftigelsesministrene normalt har som topprioriteter. De har siden 1997 vedtaget beskæftigelsesretningslinjer i december. På topmødet i Barcelona blev det besluttet, at de to hold retningslinjer for fremtiden skal behandles samtidig om foråret, så sammenhængen mellem den økonomiske politik og arbejdsmarkedspolitikken bliver klarere.

Flere ledige i EU

Selv om EU-landene de kommende to år skaber 1,8 millioner nye job, venter EU-Kommissionen i sin økonomiske prognose for 2001-2003 samtidig flere ledige. I euroområdet ventes arbejdsløsheden i år at stige fra 8,3 procent til 8,5 procent og i de 15 medlemslande samlet fra 7,6 til 7,8 procent. Den øgede ledighed skyldes den økonomiske krise med lav vækst.

Men Kommissionen påpeger, at der er lys forude. Den amerikanske økonomi, der har oplevet direkte tilbagegang, går igen fremad. Trods terrorangrebet den 11. september tabte forbrugere ikke modet, men købte igen ind med de store vogne i supermarkederne og

butikkerne. Og Kommissionen venter et stigning i den internationale handel på 7 procent til næste år.

Kommissionen tror også, at væksten vender tilbage til Europa. Den når op på 3 procent til næste år, og dermed kommer der også flere i arbejde og ledigheden falder igen.

Produktiviteten stiger kun langsomt i EU-landene. Sidste år var den på blot 0,3 procent. Lønningerne ventes at stige med 3 procent både i år og til næste år, og Kommissionen mener, at lønstigningerne kan føre til øget inflation især i lande med lav ledighed.

Ledighed væk i Holland

Den afgåede hollandske premierminister Wim Kok kan se tilbage på en lang regeringsperiode, hvor han stort set afskaffede ledigheden. Ikke kun blev Amsterdam-traktaten med beskæftigelsesafsnittet vedtaget under hans EU-formandskab, men de nye tal fra EU viser også, at Holland nu er nede på kun at have 2,4 procent ledige.

Wim Kok, der er tidligere leder af det største hollandske fagforbund og også tidligere formand for den europæiske faglige samling, EFS, gik af i forrige uge efter en intern, hollandsk kritik af den måde, hollandske

styrker undlod at gribe ind under serbiske overgreb i Bosnien.

Men premierministeren bekendtgjorde allerede for måneder siden, at han trak sig tilbage efter det hollandske valg i næste måned.

Ledigheden for hollandske mænd var i februar på blot 1,7 procent.

Samlet ligget ledigheden i EU-landene på 7,6 procent. Men stadig har euro-landene en større arbejdsløshed. I de 11 lande er den samlet på 8,4 procent. Størst i Spanien, hvor 12,9 procent er uden arbejde.

Indgreb mod vibrationer

Håndværkeres hvide fingre får støtte i det direktiv, Europa-Parlamentet godkendte i sidste uge. Direktivet er et resultat af et forlig mellem arbejds- og beskæftigelsesministrene i Rådet og Europa-Parlamentet.

- Det er ovenud tilfredsstillende, at vi nu får regler for, hvor meget værktøjer må vibrere, siger Helle Thorning-Schmidt, S, der stod for parlamentets betænkning.

Hun måtte finde kompromiser på vejen, før direktivet var i hus. På flere punkter måtte hun slække på kravene. Det gjaldt både i forhold til grænseværdier for rystelserne og med hensyn til overgangsperioder.

Især Storbritannien ønskede landbrug og skovbrug undtaget. Men der bliver nu blot overgangsperioder, der kan strække sig helt til 2014.

Direktivet slår også fast, at EU skal arbejde

videre med direktiver på områder som støj, optisk stråling og elektromagnetiske felter og

bølger.

- Også det er jeg tilfreds med, siger Helle Thorning-Schmidt, der er parlamentets ordfører på et forslag til et direktiv om støj.

Store lønforskelle i EU

Medlemmer af Konventet om EU's fremtid ønsker en fælles minimumsløn i EU, men den er urealistisk, viser tal fra euro-stat

13,6 procent af de franske lønmodtagere lever minimumslønnen på 1126 euro om måneden (8.377 kr.) I Portugal må 6,2 procent af arbejderne klare sig for den løn på 406 euro om måneden (3.020 kr.), som regeringen har fastsat som den lavest acceptable.

Debatten om en minimalløn i EU svirrer rundt med mellemrum. På EU-Konventet, der forbereder den næste regeringskonference om en ny EU-traktat, taler flere - især EU-parlamentarikere - for, at EU sikrer lønmodtagerne en minimumsløn.

Også i de europæiske fagbevægelser dukker spørgsmålet om en minimumsløn op med jævne mellemrum, men den har klare modstandere fra især de skandinaviske lande og Tyskland, hvor arbejdsmarkedets parter selv fastsætter, hvad lønningerne skal være.

Ni EU-lande har staten indført en minimumsløn. I syv af landene - blandt andre Frankrig og Storbritannien - fastsætter politikerne, hvad den minimale løn skal være i timen, om ugen eller måneden. Men i de fleste tilfælde tager regeringen arbejdsmarkedets parter med på råd, før loven vedtages.

I Belgien fastsætter arbejdsmarkedets parter

reelt den mindst tilladte løn gennem en aftale.

Først derefter kommer regeringen ind i

billedet, og aftalen kommer til at gælde for hele arbejdsmarkedet.

I Luxembourg klarer 15,5 procent af de ansatte sig for minimumslønnen. Den er dog tre gange så stor som den portugisiske, men stadig kun på 1290 euro om måneden (9.598 kr.) Det er den højeste efterfulgt af den hollandske på 1207 euro.

I den anden ende ligger den græske på 473 euro (3.520 kr.) og den spanske på 516 euro (3.839 kr.).

Selv om mindstelønnen er på 473 euro om måneden, er det ikke sikkert, at den enkelte lønmodtager får det. For er man på halv tid, må man klare sig for halvdelen.

Ulighederne slår også igennem kønsmæssigt. Kvinder er oftere dækket af minimumslønnen end mænd.

De store forskelle i mindstelønningerne gør det urealistisk at tale om en fælles mindsteløn i EU. I debatten om udryddelsen af fattigdommen og grundlæggende rettigheder kommer spørgsmålet om en nationalt fastsat mindsteløn da også oftere og oftere op og endelig også spørgsmålet om en rimelig indtægt, man kan leve af uanset, om man er i arbejde eller ej.

EU-Orientering udgives af LO-Kontoret i Bruxelles.

Adresse: LO-DK-office, Bld. du Roi Albert II, 5/24

B-1210 Bruxelles. tel. 00-32-2-2040690 - fax: 00-32-2-2035657

Redaktion: Peder Munch

